

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorul foiei, pe afară la s. r. poste cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu pnenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 82. x

ANULU XXIII.

Sabiu 1628 Octomvre 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe anu 8 fl. v. a. pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinț. și țefii streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâi'a ora cu 7 cr. siru, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Comentariu la situațiune.

Este posomorita icon'a ce ni-o infatisieza situațiunea financiale actuale a țierei noastre. Lectorii nostri cunoscu din impartasirile de până acum preliminarului bugetului, care va trece prin sit'a comisiunei financiale fără de a primi nisce modificări esențiale. Modulu acest'a de economia, practicatu dela inaugurarea erei constituțiunale cu o consecuență de feru, va aduce țier'a de siguru la ruin'a financiale. Improvisările pripite și neprecugetate, provenite din zelulu orbu de a se vedé deodată la nivelulu desvoltărei europene, fără de a calculă cu factorii pozitivi ai vieții, au pus în spinarea poporului imposite, a căroru sarcina 'lu stremba la pamentu. O nemultiamire generale se vede în toate clasele societății. Resultatele asteptate dela fusiunea partideloru parlamentare suntu numai ilusiuni, nice avansamentulu ministrului de interne C. Tisza la stralucitulu postu de ministru presedinte nu schimbă întru nimicu fati'a posomorita a situațiunei. Lucru firescu. Până cându nu se facu reforme radicali în vieti'a intréga a statului, reforme, cari se corespundă adevărateloru trebuințe ale poporului, iera nu unei idei de predilectiune națiunale care nu se pôte traduce în fapta, până atunci financiale țierei nu voru veni la stadiulu normalu.

Ci că sa nu aparem pessimisti, prezentămu lectoriloru nostri opiniunea unui organu de publicitate maghiaru, „Pesti Napló“, care ne infatisieza situațiunea într'o lumina foarte nefavorabila.

Elu scrie:

„Noi suntemu foarte seraci, prețulu pamentului nostru scade, venitul seu se micșioréza. Economii nostri au venitu prin marimea datorieloru intabulate, și a datorieloru cambiali, prin efinatatea producteloru și prin creditulu celu scumpu în pericolu, de a-si pierde averea. Padurile și baile noastre nu aducu nice unu venitu, în toate dilele anucia unii comercianti și industriali concursulu și fia care falimentare (cadere) nouă destépta neincredere, ori ce ramu alu economiei națiunale scade, dovada pentru acést'a suntu urcarea cameteloru și scaderea contribuțiunei de consumu. Numai sarcin'a dariloru cresce, caci insusi statulu este amerintiatu în esistenți'a sea prin calamitatea financiale și nu are altu isvoru de exploatare decâtu saculetiulu contribuentiiloru ga'ta de a aduce sacrifice. Cestiunea națiunale economica e, care predomnesce astadi raportulu nostru politicu. Cea mai buna resolvere a aceste cestiuni e la tota intemplantarea unu teritoriu vamalu independentu și o banca națiunale unguéscă, dara între idea și realitate este unu abisu largu. Este foarte regretabila indolenți'a ce domnesce atātu în poporu cătu și în parlamentu relativu la cestiunea națiunale economica. Noi sentim reulu, dara nu cantam loculu unde se afla, nu vindicăm reulu. Parlamentulu și camerile comerciale nu lucra nimicu și tacu. Se pare, ca patri'a e matura pentru evulu cesarismului. Se pôte ca va veni inca unu tempu, în care o Ungaria mai fericita și mai desvoltata va reprivi cu recunoștința asupr'a lupțeloru, déca nu grandioșe celu putienu grele, între cari o națiune langeda si-a eluptatu o esistențiã mai buna, dara

se pôte ca va veni și unu tempu, cându posteritatea va contemplă cu compatiuire portarea unei generațiuni impotente și va dá dreptu veciniloru, cari au invinsu acést'a națiune nu prin sânge, ci prin munca, pricepere, moravuri și constantia.“

Revista politică

Cunósce și publiculu nostru din numerulu trecutulu schimbarea ce s'a facutu în ministeriulu ung. trecendu presedinti'a dela min. *Wenkheim* la min. *Tisza*. Lângă cele publicate în acéstã materia mai e a se adauge ca ministrulu pentru Croati'a *Pejacevici*, nu mai remane în ministeriu și va fi înlocuitu prin fostulu banu alu Croati'e *Bedekovici*. Cu toate ca „Polit. Correspond.“ se grabesce a deminti scirea acést'a, noi o înregistrăm pentru ca se pôte intemplantă că cu tota demintirea sa fia adevăratã, celu putienu, întru cătu privesce voi'a unoru cercuri mai înalte.

Imperatulu Germaniei s'a rentorsu din caletori'a sea italiana și a sositu în Berlinu. În lipsa de alta materia, unele foi nemțiesci polemizara între sine ca Bismark din caus'a bólei n'a insocitu pre imperatulu nemțiescu în Itali'a seu dóra din alta causa. Se sustienea de o parte ca Bismark este și a fostu deplinu sanatosu, inse n'a votu sa se intalnescu cu unu regimulu carele n'a vrutu sa-lu spriginéscã în lupt'a sea contra papsimului. Partea cea sanatoșã a pressei nemțiesci nu gasesce în motivulu acést'a nici o ponderositate și dice ca, déca Bismark, din caus'a acést'a n'a insocitu pre imperatulu Wilhelm, reu a facutu, pentru ca dela regimulu italianu, că dela ori-care altulu, nu se pôte pretinde că sa urmeze asiã precum au urmatu celu nemțiescu.

Dealtmintrea caletori'a imperatului germanu și fără de Bismark a avutu multe momente de însemnatate. Reproducemu adum, de-si mai tardiu, toastele cele mai semnificative dela prandiulu de gala din 19 Octobru: Regele Victoru Emanuelu a disu:

„Beau întru sanatatea Majestății „Sele a imperatului nemțiescu, a iubitulu meu frate, a scumpului meu „óspe și amicu, întru sanatatea Majestății Sele imperatesei și a întregi „familie regesci imperatesci și regesci „prussiane! Permite-mi Majestate că „la ocasiunea acést'a fericita sa fiu interpretulu acelor dorințe, cari le „nutrescu italianii împreuna cu mine „pentru fericirea Majestății Tele, „sperarea Germaniei și pentru deapurerã amicitiã între ambe națiunile.“

Imperatulu Wilhelmu a respunsu: „Multiamescu pentru cuvintele ce „Majestatea Ta le-ai adresatu mie. Sum „prea fericitu ca în fine totusi amu „pututu sa corespundu datorinței ce „amu avutu în urm'a placutei visite „ce mi-ai facutu Majestatea Tea înainte cu doi ani. Sum aduncu „mispăcatu de primirea ce avui în acéstã „țierã frumoșã din partea Majest. Tele. „Sciu ca simpatihiele între Germani'a și „Itali'a și referințele personali d amici- „tã, ce din fericire exista între noi voru „asigurã durabilu pacea européna. Me „magulescu bucuros cu speranți'a, „ca referințele aceste voru remané „pentru pururea asiã cum suntu astadi și „cu dorinți'a acést'a beau întru sanatarea Majestății Tale!“

Despre evenimintele din suduo-

tulu Europei gasim în „Voc. Cov.“ următoarele:

O corespondință din Belgradu adresata diuariului „Allgemeine Ztg.“ ne pune astadi în pozițiune a cunósce mai de aprópe caracterulu și tendințele actualulu ministeriu din Serbi'a. Astfelu ea dice ca: dupa caderea ministeriului Ristici se pareã siguru pentru tota lumea ca unu ministeriu conservatoriu va luã locul ministeriului demisionatu și se asteptã venirea la putere a d-lui Marinovici, care, dupa parerea tuturor'a trebuia sa fie însărcinatu cu formarea noului cabinetu.

Este adevăratu ca unu apelu facutu la d. Marinovici, în circumstările actuale, aru fi fostu unu jocu îndrăgnetiu; însă acéstã eventualitate n'aru fi oferitu cu toate acéstã nimicu imposibilu, în vederea confienței ce principele Milanu avé în luminele dlui Marinovici; cu toate acéstã principele n'au avutu curagiulu sa arunce unu disprețiu Scupcinei prezentându unu ministeriu conservatoriu. Fiindu inse ca între Marinovici și Ristici nu erã posibilu se gasi o nuanță care se póta representã noulu cabinetu principele a votu celu pucinu sa aiba în fruntea cabinetulu o persónã care sa i fie mai agreabila. Pentru acést'a a însărcinatu cu formarea noului cabinetu pre d. Kaljevici, care, în calitatea sea de presedinte a Scupcinei, se bucura de o autoritate asupr'a spiriteloru, inse care, de alta parte, în calitatea sea de omladinistu ardentu este pôte mai multu de cătu d. Ristici pentru partidulu de acțiune. — Dintre toate persónele noului cabinetu d. Tikomir Nicolici, ministrulu de rebelu, e celu mai resolutu pentru lupta. Apoi vine d. Milovanu Iancovici, ministru de finanțe, care, în revoluțiunea din Decembre 1858 și mai tardiu cá emigratu în Ungari'a meridionalã, a jucat în Omladin'a unu rolu importantu. — D. George Pawlovici, ministru de esterne, e de asemenea omladinistu, și ori cine și aduce aminte ca, cá profesorulu, suntu acum 5 ani, la scól'a superióra din Belgradu, și a perdutu postulu din caus'a sentimenteloru séle omladiniste. Ceia-l'alti ministri suntu fără colóre distinsa, inse apartienu majorității Scupcinei.

În acéstã condițiuni, noulu cabinetu serbu se pare a fi totu unu ministeriu de acțiune; singur'a diferență inse ce se pôte stabili e ca noii ministri suntu personalmente mai agreabili principelui de cătu d. Ristici și vechii sei colegi.

Astfelu e starea lucrurilor în Serbi'a, care pentru noi, în împrejurările actuale, a fostu busol'a dupa care ne orientam în miscările din Hertiegovin'a, și de aceea amu urmaritu cu preferința ori ce fasa a situațiunei în acestu principatu.

Acum în lipsa de ori ce noutăți de pre câmpulu însurecțiunei, ne vomu grabi a comunicã lectoriloru ca trupele turcesci sosite până astadi în Hertiegovin'a se ridica la 15,000 ómeni. — Dela Kleck până la Focciu totulu este arsu; mii și mii de locuinti suntu incendiate, animalele înprascate furate seu taiate. În acéstã părți nu se mai vedé de cătu unu desiertu întinsu pre care nu se aude de cătu urletulu căniloru!.. Iéta efectele unei administratiuni despotice și inice! Mai întâiu rescól'a și apoi pustiulu. . .

Stinsu-séu inse însurecțiunea aci? Sa asteptăm.

Unu faptu de care a începutu sa se ocupe, și se va ocupã inca multu tempu, diuarele din strainatate, este caletori'a imperatorulu Germaniei în Itali'a. Guvernulu și poporulu italianu dau mare importantã acestui evenimentu și se întrecu în a-si aretã recunoștința și respectulu către marele monarchu prin alu cărui concursu, visulu de aur alu lui Dante, Machiavelli, Cavour și Garibaldi, s'a îndeplinitu: Rom'a este capital'a Italiei!

Fără sa uite ceea ce dătorescu Franciei și imperatorulu ei, poporulu și guvernulu noulu regatu au sciutu sa se mentina la înaltimea poziției delicate ce evenimentele le-au creatu în fati'a a două puteri binevoitóre.

Scirile telegrafice pre cari le publicăm mai la vale ne spunu ca imperatorulu Germaniei este déjà óspele regelui Italiei la Milanu. Întempinarea a fostu entusiasta. Poporulu în fati'a palatulu s'a întrecutu în ovatii. Imperatorulu însotitu de Regele s'a prezentatu de mai multe ori în balconu, pentru a respunde strigãrilor de bunavénire și recunoștința ale italianiloru.

Din scirile ce amu publicatu dilele trecute, cetitorii sciũ ca principele Bismark a fostu opritu de medici de a însotii pre imperatore. Lumea politica italiana tiené multu a salutã pre marele cancelarulu în Milanu. Acéstã lipsa inse, avendu o causa independentã de vointi'a acestei mari figuri a templului, nici o umbra de nemultiamire nu pôte sa-si aiba loculu.

În privinți'a acestei intalniri, eata cum se exprima „Coresp. provinc.“ din Berlinu:

„Imperatorulu Germaniei va trece Alpii, dilele acesteã, pentru a locui, cá óspe alu Regelui Victoru Emanuelu și alu poporului italianu, în vechi'a capitalã a Lombardiei.

„De multu imperatorulu avé în inima de a întorce visit'a ce acum doi ani, în circumstanțe importante, i-a facutu Regele Italiei, și regretã multu ca a trebuitu sa asculte de resónele imperioșe cari 'lu impedecau de a implini indata hotãrirea sea.

„Déca imperatorulu n'aru fi stãruitu în dorinți'a lui, în intenti'a fermã ce avé în acéstã privințiã, simțimintele simpatice cu cari poporulu italianu asteptã visit'a sea, l'aru fi îndemnatu totu-déun'a a reluã ide'a vechiului planu. Cu cătu în fine amânarea visitei imperiale nascea ici și colo, interpretãri politice retacite, cã atātu mai viu imperatorulu dorea de a puté marturi în faptu ce pretiu mare pune, elu insusi și în numele poporului germanu, pe relațiile amicale ale Regelui Italiei și poporului seu.

„Visit'a Regelui Victoru Emanuelu la Berlinu, în 1873, atestase ca politic'a de pace européna, tare întemeiatã, în anulu precedentu, de cei trei imperatori, afla și în Itali'a o deplinã incredere și o franca aderare.

„Visit'a actualã a imperatorulu Germaniei la Milanu, a cărei importantã, chiaru dupa cugétarea monarchiului, se arata prin participarea cancelarulu Imperialu, principele de Bismark, și a marelui maresialu, comitele de Molke, — va avé valórea unei confirmatiuni nóue despre întielegerea și unirea politica ce aliara pre

statele mari din Europ'a pentru mantinerea si consolidarea păcei. Candu acésta politica comuna vine tocmai in septamănele acéstea sa probéze puterea ei, înlaturendu pericolele cari amenintiau unulu din tiermurile cele mai dificile ale politicei internationale, trebuie a salutá cu atátu mai mare bucurie ori-ce evenimentu politicu in care se pôte recunósce o nóua desvoltare a acestei mari lige de pace.

„In sensulu acest'a intelnirea imperatoriului Germaniei cu regele Itatiei nu mai este de indoitu ca are o ina'ta importantia politica de care amendóue popórele cari, la Milanu, 'si dau mân'a prin persón'a suveraniloru loru, au asemenea o deplina consciintia.

„Poporulu germanu insotiesce pre augustulu si veneratulu lui principe cu dorintiele lui cele mai vii si cu sigurantia ca intáiuulu imperatoru alu Germaniei care trece Alpii fâra alta gandire decâtu aceea a unei sincere amicitii pentru Itali'a, va aflá in impresiile si esperintia locuirei seile in acea tíera garantii noi pentru tendintia comuna a celoru dóue popóre cátra scopulu celu mai inaltu alu desvoltării politice si intelectuale.“

Cetimu in „Tr. Carp.“ de duminica: Ce facemu in starea actuala a Turciei?

In ipotes'a ca Turci'a aru stá fórtu reu in privintia financiara, ca aru fi dispusa sa platésca numai pre jumetate din interesele si amortizarea detoriei interióre a statului; in ipotes'a ca dóue milióne franci aru fi actiuni in Romani'a la drumurile de feru turcesci; in ipotese ca Turci'a aru voi sa 'si platésca numai pre jumetate datoriile, nu aru fi timpulu sa inceapa o desbateri prelabile mai intáiu între legistii nostri, si apoi, pre cele lamurite, sa vie si desbateri in cameri, decâtu aru fi dreptu sa mai urmamu noi cu plat'a intréga a tributulu cátre Turci'a?

Si cu acésta ocaziune, nu aru fi óre oportunu sa amintimu Turciei ca tributulu acest'a s'a platitu anume, secolu întregi, pentru paza integritătiei teritoriiloru staturiloru române, tíer'a románésca si Moldov'a, precum se aflau ele sub Mircea si Bogdanu?

Bugeaculu, Basarabi'a si Bucovin'a, Borseculu si pâna in Mehadi'a si Cern'a, apartinéu Romaniei pre

cându s'a facutu acestu contractu sinalegmaticu de buna voie cu inalt'a pórt'a, căci vorb'a chiaru de capitulatiuni, nu aru fi proprie lucrului, decâtu amu voi sa 'i damu unu sensu de supunere. Dara, pre atunci tóte tractatele inaltei Porti, cu ori-care suveranu europénu si chiaru cu Francois I, prin care tractate se dobendéu drepturi ale aceloru suverani in Turci'a iéra nu ale Turciei in staturile aceloru suverani, se chemau capitulatiuni.

Terminii politici, diplomatici, comerciali, etc., 'si au schimbatu sensulu loru adevratu in diferite epoci si, pre atunci, capitulatiuni, cu pórt'a mai alesu, insemn'a tractate.

Noi ne-amu ténutu strictu de îndetoririle nóstre adaogându chiaru de mai multe ori la tributulu primitivu, si suferindu diferite abuzuri in tierile ce ajunsera sa se numésca si sa fia adevratu grânare ale devletului. Beilicurile si beilicii ajunsesera legi eventuale in tíera. Pórt'a si a ténutu strictu obligatiunile ei catre noi? Se pôte cá intr'unu contractu sinalagmaticu, numai o parte sa fie obligata sa si tie îndetoririle si ceialalta nu?

Dobrogea, Bugeaculu, pentru-ce facu parte integranta din Turci'a? Basarabi'a, de ce s'a datu Rusiei? Bucovin'a, cum s'a daruitu Austriei? Tóta trîmb'a muntiloru, pre totu arculu Carpatiloru, cum s'a lasatu calcariloru, candu, acéste calcari, séu constatatu necontentitu chiaru sub domnií fanarioti de comisari turci si austriaci, sub Alecu-Voda-Ghic'a, etc., etc., pâna mai alalta eri, sub dinastie chiaru?

Asemenea nepasturi se potu tolerá in dreptulu gintelor de cátra unu statu mai mare asupr'a unui statu mai micu, autonomu si cu administratiune libera, fâra consimimentulu seu?

Acéste câte-va idei, nu aru fi óre de locu tempulu sa le ia in desbateri mai intáiu legistii tíerei, si apoi si legistii, si publicistii Europei spre a fi lamurite candu se voru regulá afacerile Turciei Européne, care regulare nu pôte se mai fie acum fórtu departe?

Acestea suntu cestiuni fórtu serióse, fórtu nationali; si vorba multa din parte-ne aru puté sa le ingaléze in locu sa le lamurésca. De aceea confienti in patriotismulu publicistiloru si legistiloru nostri, ne marginimu a le emite numai, asteptandu sa vedemu ce valóre voru luá mai intáiu in ju-

diciósele talente a le patriei nóstre comune.

Cesaru Bolliacu.

Publicarea protocóleloru a cártiloru funduarie in Transilvani'a.

(Urmare.)

III.

Cu privire la trábile si afacerile oficióse, care se voru incepe cu 1 *Novembre 1875* la fia-care din judecatoriile susu insemnate se emitu urmatóriele provocatiuni si dispositiuni:

1) Se provóca tóte persónele, cari in urm'a vre-unui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autenticării protocóleloru cártiloru funduarie séu celu putienu castigatu inca inainte de 1 *Novembre 1875* credu ca potu se pretinda vre-o îndreptare, întregire, descriere, adaugere, séu stramutare in protocólele cártiloru funduarie, fia in privintia compunerei corpului funduarius séu a relatiuniloru de posesiune intabulate: cu aceste pretensiuni pâna *inclusive la 30 Iuniu 1876* cu atátu mai vertosu sa le insinuedie, cu cátu la din contra acele spre daun'a unui alu treilea, care pre temeiulu inscrieriloru cuprinse in protocólele funduarie, incependu dela 1 *Novembre 1875* va castigá cu credintia buna alte drepturi tabularie, nu se voru luá mai multu in consideratiune.

Acésta insinuare are a se întinde pre tóte drepturile de posesiune inca necuprinse in protocólele funduarie, fâra osebire, ca óre acelea in cártile vechi esite séu nu esite din usu, ori in fasiuni funduarie séu alte cárti, fóie si registre suntu cuprinse ori ba, si ori a intinsu o partida in privintia transcrierii de posesiune a vre-unui bunu castigatu rogare la vr'o judecatorie, si judecatori'a a decisu asupr'a acestei instantie, ori ba.

Deci îndetorirea spre insinuare cade mai alesu pre tóte acele persóne, ale cároru drepturi de posesiune la comisiunea localisării nici prin sine, nici prin reprezentanti denumiti de comisiune s'au adusu in valóre; séu cari nu au fostu in stare dupa regulele localisării a-si legitimá afirmatulu dreptu mai tare de posesiune ori de composesiune in contra posesorului facticu aflatu prin comisiune si inscriu in protocólele funduarie; pretensiunea loru adusa inainte fia insemnata in proto-

cólele funduarie séu in protocolulu generalu de pertractare, ori ba.

2) Mai departe tóte persónele, cari;

a) pre realitátele inscise in protocólele funduarie dupa detiermurirea pré inaltei patente de avicitate din 29 *Maiu 1853*, si-au adusu in valóre dreptulu de avicitate séu de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptu de proprietate, séu cároru;

b) dupa otarirea aceleiasi patente de avicitate li se cuvine terminu mai lungu spre realisarea dreptulu de rescumperarea pemnorale, prin ast'a se provóca aceste pretensiuni pâna celu multu la 30 *Iuniu 1876* inclusive, spre incungiuurarea urmáriloru de dreptu amintite mai in susu sub punctulu 1-*iu* a le insinuá, si in casulu amintitu sub a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduarius, séu dreptulu recastigatu pre calea legale spre transpunere in acela'si; iéra in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnorale, ce li se cuvine inca spre insemnare in protocolulu funduarius a-lu legitimá cu documente autentice.

3) Asemene tóte persónele, cari pre bunurile nemiscátore improtocolate séu si-au castigatu dreptulu de prioritate, pemnu, servitate, au alte drepturi prin intabulári, insemnári si adnotatiuni, ori conscrieri pemnorale judiciari, séu pâna la 1 *Novembre 1875* inca si voru castigá, se provóca aceste drepturi din scopulu inscrierii loru in fóia sarcineloru corpuriloru funduarie pâna celu multu 31 *Octobre 1876 inclusive* cu atátu mai siguru a le insinuá, cu cátu din contra dreptulu prioritătiei castigate mai inainte si-lu voru perde; pre cându din contra facendu insinuare la tempu convenitu, dreptulu de iutaietate castigatu pâna la 1 *Novembre 1875*, voru remané in valóre fatia si cu acei castigatori si creditori ipotecari nuoi, cari au castigatu dreptu de proprietate séu de pemnu dupa diu'a acum mentiuata.

4) Acelea pretensiuni, care se basédia pre deobligamintele urbariale, séu alte referintie de acea natura, regulate prin patent'a din 21 *Iuni 1875* edata in fóia de legi imperiale, bucata LX, Nr. 151 suntu eschise dela provocările edictale spre insinuare si demonstrare, precum si dela pertractările obicinuite in urm'a edicteloru fâra deosebire, fia acele in protocólele de localisare prenotate, ori bá.

EGISIÓRA.

Studii essegetice.

Sectionea II-a.

CAPU II—IV.

Cele dintáiu mimuni a lui Iisusu in Galilei'a, Samari'a si Iudei'a.

Capu II Vs. 1—11.

(Urmare.)

Capu II. Vs. 12.

Iisusu se pogóra in Capernaum, (sosingu dela ispita).

Dupa acést'a, mai bine: *dupa aceea* (μετά τούτο, ori μετά ταύτα) este unu terminu usitatu de evangelistulu in acele locuri, unde dá lectorului se intieléga, ca s'au mai petrecutu alte evenemente istorice, pre cari densulu nu le naréza — din punctulu seu de vedere si cari suntu de altmentrea petrecute la sinoptici. — De comunu la evang. Ioanu — terminulu μετά τούτο ori μετά ταύτα presupune unu tempu mai îndelungatu petrecutu între evenimentulu precedente si urmatoriu, si e întrebuintiatu numai spre a aduce in legatura istorica pre unele cu altele. Nici decâtu μετά ταύτα ori μετά τούτο nu se pôte interpretá cu indata, numai decâtu dupa acést'a întemplantare, ci dupa óre care tempu de septamani séu chiaru de luni — s'a întemplatut cutare evenimentu ce se descria.

Cumca evangelistulu prin μετά

ταύτα séu μετά ταύτα aci, cá si in 3, 22. 5, 1. 7, 1. 21, 1. nu intielege tempulu celu mai de aprópe de o di séu chiaru o septamána — dupa cele istorisite, ci unu tempu, unu intervalu mai insemnatu, se vede din acea impregiuurare simpla, ca:

a) unde este vorb'a de tempu mai scurtu; de óre, tempulu dilei, de o di, dóue, trei, patru, cátu si mai lungu de siese si chiaru de optu dile, cum aceeasi di, ór'a a 10 1, 39 de diminétia 20, 1. acea di, sér'a 20, 18. 19. nóptea: 13, 30. in diu'a urmatória, a dóu'a di; 1, 29. 35. 43. 6, 22, 12; 12 — dupa dóue dile; 4, 40. 43.; a trei'a di: 2, 1.; dupa patru dile: 11, 17. 40. unu tempu de 6 dile: 12, 1.; si chiaru de 8 dile: 20, 26. — evangelistulu descria cu tóta scrupulositatea si securitátea;

b) singuru acestu terminu — μετά ταύτο μετά ταύτα — interpretatu precum amu disu — ne face se intielegemu activitatea lui Iis. de patru ani, dupa cele patru serbatori (pasci), căci decâtu s'aru interpretá cu indata séu dupa óre care tempu scurtu tóte le-amu confundá, si activitatea lui Iis. impartita la Ioanu dupa patru pasce (12, 13, 23. 5, 1. 6, 4. 11, 55) n'aru avé lipsa nici de unu anu. Asiá dara dupa aceea, dupa acestea, ori dupa acést'a, presupune unu intervalu óre-care de tempu mai îndelungatu, de siguru mai multu decâtu maximulu de 8 dile desemnatu de evangelistulu; iér' de

aci: tempulu dintre minunea descrisa (2, 1—11) si între Vs. 12. suntemu îndreptatiti alu considerá de mai îndelungatu, si nu vomu cadé in pecatu, decâtu lu vomu pune chiaru de 40 de dile séu mai lungu.

Decá comparamu acum incepu tulu celu laconicu alu Vs. 12. cu descrierile paralele ale sinopticiloru despre petrecerea lui Iis. immediatu dupa ispita, si vedemu consonantia loru, ni se aréta de sine ca între Vs. 11 si 12 cade ispita si postululu lui Iisusu de 40 de dile in desiertu.*)

Cu mergerea lui Iis. in (pustia) desiertu (dupa IVs. 11), sta in legatura dimiterea invetiaceiloru, pre cari reintorcendu-se ii afla lâng'a mare eserciandu-si meseri'a de pescari, si-i chiama sa-lu urmeze. — Chiaru accentuarea cea batatória la ochi din Vs. 11 „si au crediutu intr'ensulu invetiaceii sei“ ne îndreptatesce sa presupunemu ca evangelistulu a avutu in vedere dimiterea invetiaceiloru si de aci mergerea lui Iis. in desiertu, aretandu a) ca invetiaceii n'au parasitu

*) Inceputulu Vs. 12: s'a pogorítu in Capernaum, elu si locurile paralele: Mateiu, — dupa 4, 1, — 11: P, 12 seq. s'a dusu in Galilei'a, si lasandu Nazaretulu, veníndu a locuitu in Capernaum, langa mare; Marcu, dupa 1 12 seq. 1, 14, a venitu in Galilei'a, 1, 21. si a intratu in Capernaum; Luc'a dupa 4, 1. — 13. si s'a întorsu Iisusu in puterea duchului in Galilei'a v. 31. si s'a pogorítu in Capernaum.

pre Iis. din liber'a-le voia dóra cá din necredintia, ci ca β) au fostu dimisi de Iisusu, si apoi iérasu au fostu chiamati fiinduca au crediutu intr'ensulu.

Nu numai ispita ci si invetiaturile lui Iis. urmate nemijlocitu dupa ispita (in Capernaum si giuru) le retace evangelistulu. Si totu ce descriu sinopticii asiá de pre largu (Mat. 4, 18 — cap. 12 seq. Marcu 1, 16—2. seqq. Luc'a 4, 15—8, seq.) atátu cu privire la rechiamarea apostoliloru, cátu si la activitatea lui Iisusu in Galilea si in specia in Capernaum, amintesce facendu alusiune numai la numele locului de activitate, la invetiacei si rudeniile lui Iis.

Sa nu perdemu din vedere nici acea impregiuurare, ca evangeli. nu numesce pre invetiacei in tóta Evangeli'a sea decâtu séu unde se petrece vre-unu evenimentu prea insemnatu (3, 22. 4, 5. 6, 9, 1. 11, 7 seq. s. a.) séu cându Iisusu le dá invetiaturi speciale (c. 13—16, 18), — in urm'a cárei'a, numirea de invetiacei n'aru avé nici unu sensu, decâtu n'aru fi cu alusiune la chiamarea loru, descrisa de sinoptici. Ca evangelistulu amintesce de mergerea in Capernaum a maicei se si a fratiloru sei se explica atátu de sine, cátu si cu ajutoriulu sinopticiloru. Iisusu întorcendu-se dela ispita, mai intáiu la Nazaretu — unde ii erá locuintia familiei, — iéra de acolo mergendu la Capernaum (Luc'a 4, 16, 31. Mat. 4, 13)) fu insotitu de

5.) Terminii edictali prescriși în aliniile precedente, nu admitu nici prorogare, nici justificare ori înnoire de procesu.

6.) Protocólele, funduarie publicate se voru considerá si conduce dela 1-a Novembre 1875, începându cá carte funduarie conforme §. 321 din codicea civile generale: deci începându dela diu'a mentionata, drepturi nóue de proprietate, ipotec'a ori alte drepturi reali asupr'a bunurilor nemiscatóre introduse în ele, se voru poté castigá si transferi asupr'a altor'a, precum si a se sterge numai prin intabulare legale în acele carti, fára de a derogá inse pretensiunile asupr'a acestoru bunuri nemiscatóre mainainte cástigate, insinuate si legitimate în terminulu edictale.

7.) Prescriptele, dupa cari voru avé de a se îndreptá partile si judecatoriele la implenirea si executarea trebiloru si afaceriloru oficióse, însemnate în acestu edictu suntu cuprinse în procedur'a transilvana pentru cartile funduarie, emisa cu ordinatiunea Ministeriului de justitia ddto. 5, febr. 1870 (Archivulu ordinatiuniloru, anulu 1870 fascióra I. si II.)

8.) Acei creditori, cari prin óre-carea transcriere aru suferi stricaciune cu prioritatea pretensiuniloru loru transcrie séu transcriende, esepțiunile si facia cu un'a a trei'a persóna le potu realisá inca în siese luni dupa terminulu defiptu în punctulu 3, — adeca pâna la finitululu lunei Aprilu 1877, referésca-se acele esepțiuni la validitatea pretensiuniloru, la încetarea, ori prioritatea loru. — Dupa decurgerea acestui terminu, facia cu o atrei'a persóna nu se voru mai poté realisá asemené esepțiuni.

9.) Judecatoriele indicate sub II. în afacerile loru voru întrebuintá sigilulu judecatoriei respective.

Clusiu, 20 Septembrie 1875.

Directiunea r. u. de carti funduarie pentru Transilvani'a.

Societatea academica romana.

Conformu decisiuniloru luate în sesiunea sea din anulu 1875, publica urmatóarele concursuri:

A. Premiu Zapp'a.

Pentru cea mai buna lucrare a unei syntactice române:

ai sei, nu ca dóra acolo erá locuinti'a familiei — acést'a erá Nazaretulu (1, 45.) — ci atrasi de puterea invetiaturiloru si de minunile lui (vedi Mat. 12, 46 seqq. Marcu 3, 31 seqq. Luc'a 8, 19 seqq. cu care ocaziune esprimá marea sentintia: *ori cine va face voi'a tatalui meu, celui din ceriuri, acel'a este fratele meu, si sora si mama* (Mat. 12, 50. Marcu 3, 35 Luc'a 8, 24) si indignatiunea asupr'a perversitatii omeniei: *nici unu profetu nu este primitu în patri'a sea* (Luc'a 4, 24. Marcu 6, 4. Mat. 13, 57. vedi si Ioanu 4, 44.)*)

Numirea de *frati*, nu este a se luá în acelu întielesu strinsu, carele este la noi. Evreii (scriitorii evangeliiloru inca au fostu evrei) numiau frati pre toti consangeni, la ei nu erá specificarea consangeniiloru, cá în tempulu de astadi, cu veri, nepoti s. a. Nu numai pre tempulu lui Christosu, dara si în cea mai carunta vechime aflámu acést'a numire, asiá: Avraamu numesce pre nepotulu seu Loth: frate, „ca ómeni frati (în locu de consangeni, rudeni) suntemu noi“ 1 Moise 13. 9, iér' la 13, 12, : „si s'a despartitu fiacarele de fratele seu“ — ad. consangeni între sine; asemenea la c. 29, 15 l. cit. „pentruca frate-mi esti...“ dice Lavan cátra nepotulu seu Iacobu. Iéra neamu (consangénu) se usitá nu-

*) Explicárele de pâna aici nu consuna cu explicárele nici unui din Essegetii noi — dupa cálu amu potutu aflá; cu s. s. parinfi n'au cercatu a desluji acestu versu. Eu amu crediutu a nu gresi dandu-mi opiniunea nividuale. — vedi si not'a la finea cap. I.

I. Program'a. Partea syntacticá a gramaticei române va cuprinde:

1. O introductiune generale, în care se voru stabili prin esemple trase atátu din limb'a propria, cátu si din alte limbi clasice si surori cu a nóstra, diversele relatiuni în care se potu pune conceptele spre enuciarea cugetárilor, stabilinduse totu-odata si terminologi'a syntactica cea mai buna ce s'aru putea da dupa cele mai nóue lucrári gramaticali.

2. Syntacs'a speciala a limbei românesci, în care sa se desvólte în detalie tóte modurile de expresiune a fiacarei'a din relatiunile stabilite în partea generala, cautându sa se dea pentru fiacare din aceste forme de expresiune esemple cuvenite din limb'a respectiva, cum si esemple din limbele analóge limbei romanesci, cautându în fine pre de oparte sa se aléga cele mai corecte expresiuni, éra pre de alta parte sa se puie în vedere solecismii si frasele neadmisibile în limb'a nóstra.

3. Topic'a romanésca în care se va stabili pre de o parte care este constructiunea romána comuna, iéra pre de alt'a se voru aretá abaterile de acést'a constructiune, punendu-se în lumina, prin esemple îndestulatórie, necesitatile de expresiune cari nascu înversiunile constructiunei comune.

4. Regulele detaliate de ortografia, cum si de punctuatiune.

5. Unu conspectu istoricu alu diverselor fase prin care a trecut limb'a romanésca si syntacs'a ei, pentru cá din acestea sa se traga conclusiunile calitatiloru generali ale frasei românesci.

Acestu conspectu insa nu se cere de rigóre, ci se lasa în voi'a concurentiloru.

II. Conditiiunile concursului suntu:

1. Marimea opului are sa fia celu putienu de 20 cóle tiparite cu litere garmondu.

2. Terminulu pusu, cându manuscriptele concurentiloru au sa fia tramise societátiei, este 15 Augustu 1876. Manuscriptele venite în urm'a acestui terminu nu se voru luá în consideratiune.

3. Manuscriptele voru fi scrise în modu legibile de mâna straina, paginate si legate în fasciculu.

Pre pagin'a inte'i'a voru purtá o

mai pentru numirea gintelor, popóreloru, parte straine de Israilu, parte cá rami din fiii lui Iacobu, — de cari (numiri) e plinu Testam. vechiu.

Ca acesti frati ai lui Iisusu au fostu fii ai lui Iosifu dela feme'i'a prima, séu ca au fostu fii din fratii si sororile lui Iosifu, ori veri ai doilea (a VI spitia) — dupa mama — cu Iis. nu se scia cu securitate; póte si un'a si alt'a. — *Capernaum* — dupa etimologia: satulu mangaierei — erá situatu lângá marea (laculu) Geneza-retului spre sudu dela scurgerea (versarea) Iordanului cam dóue óre. Din cauza ca dupa sinopticii Iisusu si a concentratu activitatea în si în giurulu acestui orasiu, la evang. Mat. ocure sub numele de cetatea sea (a lui Iis. Mat. 9, 1.) *si n'au remasu acolo multe dile*. Constructiunea acést'a e de sine statatória. si ne ateratória de cea precedentá séu de cea urmatória, — asiá precum suntu de independente ambele constructiuni, între cari este asediata. — Caus'a pentru carea, famili'a lui Iis. n'a remasu tempu mai îndelungatu în Capernaum este parte activitatea lui Iisusu din giurulu Capernaumului, în carea este si cuventarea de pre munte (Mat, c. 5, 7.) neamintita nici de Ioanu si nici de Marcu si Luc'a, — si parte apropiarea pascelor, la cari evreii mergeau cu mai multe dile înainte (11, 55. — vedi Vs. 14.)

(Va urmá.)

devisa în ori ce limba, scrisa asemenea de mâna straina. Aceea-si devisa se va scrie si pre unu plicu sigilatu cu sigilu fára iniialele autoriului; în care plicu se va affá închisu numele concurentului.

Manuscriptele se voru cercetá si judecá de sectiunea filologica, care va propune societátiei academice, în siedintia plenaria, priimirea acelu'i'a dintre operate, care va satisface programei.

Manuscriptele respinse se voru pastrá în archivulu societátiei, pâna ce se voru reclamá de autorii lor, a cároru nume remánu necunoscute, fiindu ca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

5. Premiulu destinat pentru cea mai buna lucrare va fi de lei 10,000 (franci diece mii.)

B. Premiu Zapp'a.

Conformu decisiunei luata în se-unea anului 1874, se publica concursu pentru cea mai buna traducere a) din Titu-Liviu, libru XXV, capu 1 pâna la 13 inclusivu; b) din Plutarchu Sull'a capu 27 pâna la finitu, cu conditiunile urmatóre:

1. Traductiunea va fi într'o limba romanésca, cátu se póte de curata si de eleganta, cautându a se reproduce în traducere calitatile autoriului tradus.

Traducetorii suntu datorii a da note critice asupr'a diferiteloru lectiuni ale locurilor obscure din testu, si note explicative asupr'a terminelor tehnici si numelor proprii cari ocure în testulu autoriului.

2. Manuscriptele venite mai tardiu de 15 Augustu 1876 nu se voru luá în consideratiune.

3. Manuscriptele voru fi scrise cátu se póte de corectu si legibile, insa nu de mân'a traducetoriului, ci de alt'a straina, bine cusute într'unu fasciculu si paginate. În fruntea manuscriptului se va scrie o devisa în ori ce limba si totu cu mâna straina. Pre lângá manuscriptu se va alaturá si o scrisóre închisa cu sigilu fára iniialele autoriului, adresata presiedintelui societátiei academice si purtându în afara devis'a manuscriptului scrisa totu cu mâna straina, iéra in-untru numele autoriului traductiunei.

Manuscriptele se voru censurá si judecá de sectiunea filologica, care va propune societátiei, în siedintia plenaria, adoptarea acelu'i'a dintre operate care va meritá premiulu destinat pentru aceste lucrári.

5. Manuscriptele nepremiate se voru pastrá în archivulu societátiei pâna ce se voru reclamá de autorii lor, ale cároru nume remánu necunoscute, fiindu ca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

6. Premiulu pentru cea mai buna traducere de 20 pagine va fi de lei noi 120.

7. Celu ce va obtiené premiulu cá celu mai escelente traducetoriu ai celoru 20 de pagine de care e vorb'a în articuli precedenti, va fi insarcinatu de societate a face traductiunea autoriului întregu cu premiulu ficsatu de lei noi 120 pentru fiacare 20 pagine.

8. Traducetoriulu ástufeliu insarcinatu de societate va fi datoriu a urmá lucrarea cu aceeași diligentia, esactitate, elegantie si puritate de limba cu care a facutu si prob'a premiata.

Elu va fi detoriu a dá pre fiacare anu câte 200 pagine de traducere din editiunea luata de norma.

9. Traductiunea se va examiná de sectiunea filologica a societátiei, si aflându-se conformu conditiuniloru de mai susu, se va da la tipariu, iéra traductorului se va raspunde remuneratiunea cuvenita.

La casu inse cându traductiunea n'aru coresponde conditiuniloru stabilite, ea se va tramite autoriului cu observatiunile facute de sectiunea filologica si invitatiune de a amendá.

10. Cându traductoriulu, din orice cauza, n'aru mai continuá lucrarea, atunci se va publicá din nou concursu de proba în conditiunile de mai susu.

11. Autoriulu clasicu care trece preste 500 pagine se va impartii între mai multi concurenti ce voru escelá la concursu.

12. Tiparirea autoriului tradus se va face de societate în 1000 esemplare formatu în octavu ordinariu, cu litere garmondu si pre chártie alba curata, dupa unu modelu alesu de societate.

Formatulu adoptatu, literele si harthi'a aprobate voru servi pentru toti autorii tradusi si tipariti cu spe-sele societátiei.

Pretiulu unui esemplariu scosu la vendiare se va defige în raportu cu spe-sele facute cu traducerea si tiparirea lui, asiá cá din vendiarea primei editiuni sa iésa si sa se încaséze cu procentele lor totu banii dispensi cu acést'a editiune.

13. Traducetorii opereloru premiate de societate suntu liberi a scóte o a dóu'a editiune din traductiunea facuta de densii, inse numai dupa trecerea întâiei editiuni facuta de societate, ei remanu proprietari pe traductiunile lor.

14. Cându societatea va affá de cuviintia a face o nóua traductiune din unu autoru dejá tradus si publicatu cu spe-sele ei, ea va fi libera a procede la acést'a fára cá întâiulu traductorulu sa aiba dreptulu de a se opune.

C. Premiu A. Odobescu.

Fiindu ca la terminulu 15 Iuliu 1874, defiptu prin a dóu'a publicatiune a acestui concursu nu s'a prezentatu nici unu concurent, se republica concursu pentru cea mai, buna lucrare istorica asupr'a origini Daciloru, cuprindendu:

I. Cercetári asupr'a popóreloru cari au locuitu tierile române de a stâng'a Dunarei mai înainte de consist'a acestoru tieri de cátra Imperatorulu Traianu.

Aceste cercetári voru fi îndreptate:

1. Asupr'a geografiei antice a Daciei, din tempulu anterioru asiediamintelor romane din tr'ens'a,

2. Asupr'a origini, denumiriloru si distinctiuniloru etnografice ale popóreloru cari au locuitu aceste tieri;

3. Asupr'a religiunei, institutiuniloru, legiloru usuriloru si gradului de civilizatiune ale acelor popóre, avendu-se în vedere si monumentele de ori-ce natura ce s'au pututu pastrá dela densele.

Asupr'a vestigiiloru remase din limbele lor, concurentii voru trebui sa estraga notiuni pre cátu se póte mai complete din autorii antici (Eleni si Latini) cari au atinsu aceste subiecte, si totu deodata sa supuna la critica comparativa plina de atentiune tóte opiniunile principali emise de invetiatiu istorici si archeologi moderni asupr'a materiloru din programa.

Printr'unu asemenea studiu, concurentii voru trebui sa-si formeze o opiniune critica, pre care o voru întemeiá pre argumente sciintifice.

II. Scrierea va avé o distributiune sistematica, ea va fi tradusa, în limb'a romana, cu unu stilu curentu si limpede. Testulu disertatiunei va avé o întindere aprosimativa cá de 200 pagine în octavu de tipariu cu litere garmond. Calitatea si estensiunea notelor anesate la testu suntu lasate la dispositiunea autoriului.

III. Manuscriptele voru fi tramise la delegatiunea Societátiei academice curatu prescise de mâna straina, fára a purtá numele autoriului ci numai o devisa scrisa atátu pre manuscriptu cátu si pre unu alaturatu plicu sigilatu, care va contiené numele si adres'a autoriului.

Disertatiunile voru fi judecate de Societatea academica, care va decerne

premiulu aceleia care va fi recunoscuta ca satisfacé tóte conditiunile programei.

IV. Terminulu pusu, cându manuscrisurile concurentiloru au sa fia tramise Societátiei, este 30 Iuliu 1877.

Manuscrisurile venite in urm'a acestui terminu nu se voru luá in consideratiune.

V. Premiulu destinatu pentru cea mai buna lucrare este de lei noi 2000, plusu procentele acestor'a pâna la acea epoca.

(Va urmá.)

Sielimberu in 21 Oct. 1875.

„Din Nazaretu póte fi ce-va bunu“ (Ioanu cap. 1 vers. 46.)

Dle Redactoru! Precum Natanailu la chiamarea lui Filipu, cá sa véda pre Iisusu, i-a respunsu: „Din Nazaretu póte fi ce-va bunu“ asiá va cugetá si in presentu publiculu cetitoriu, ca dela Sielimberu, o comuna bisericésca gr. or. putienu impopolata de totu neinsemnata intre alte comune ale arhidiecesei, ce se va puté dá spre cetire si publicare.

Departé cá ceriulu de pamentu, inca si mai multu merita amintire lucrarea nóstra din Sielimberu, prelánga Nazaretulu Galileei din care s'au nascutu Christosu, totu ve rogu cá sa binevoiti a dá locu, si acestoru renduri in colónele multu pretiuitului diuariu „Tel. Rom.“ Precum Christosu servitoriului, celui ce dobandise 2 talanti ii fagaduise asemenea respata cá si celui ce dobandise cincii talanti, asiá credu ca si noi asemenea remuneratiune vomu avé, de-si póte fatia cu alte comune, cáror'a li s'au incredintiatu spre fructificare mai multu nu amu amiruitu fára unu talantu. Venindu deci la meritulu lucrului ve rogu dle Redactoru a-mi dá voia de a incepe din torentele lucrári. Dupa primirea cerculariului esmisu din partea Pré Ven. Consistoriu archid. Nr. 2799 a. c. spre aducerea aminte de nou comunelor nóstre bisericési pentru infintierea unoru fonduri parochiale, in duminec'a din 12 Oct. a. c. dupa finirea servitiului ddieste iese stimatulu nostru parochu Constantinu Prie cu desu amintitulu cerculariu inaintea poporului, si dupa o explicare scurta si petrundiatóre, aréta si espune cuprinsulu si insemnatarea lui, adresandu-se apoi cátra poporu, cá pentru de a puté aretá mai pre largu, si mai detaiatu scopulu insemnatarea si cuprinsulu cerculariului sa se coadune fiesce-carele in localitatea scólei, si acolo ne vomu puté ajunge scopulu celu santu si sublimu.

Se apropia 2 óre pre cându ne obicinim a merge la biserica si tare putieni convenisera. Dara ce se vedi, dupa ce trecú 2 óre pre cându sciau tempulu vecerniei se ivira din tóte partile comunei, fiindu respandite mai multi printre locuitorii sasi eata ca scóla nóstra erá mai plina de barbati, juni si chiaru si femei, neintielegendu bine scopulu adunári lor. Dupa acést'a vine si multu laudatulu nostru parochu si ocupandu-si loculu cuvenitu ne intempina si ne castiga inim'a si voi'a prin o alta cuventare mai lunga si insufletitórie, facendu asemanare intre starea nóstra din trecut si intre cea de fatia.

In urm'a acestor'a da cetire cerculariului desu amintitu cu mai multe explicári. In fine inse cá sa castige bunavointia, curagiulu si putintia poporului ne reserva putienu tempu spre cugetare, ca cum, prin ce medilóce s'aru puté ajunge scopulu doritu, care ne va serví si nóua chiaru dupa incasarea unei sumulitíe de bani, dandu-se spre fructificare fiesce-cáru'a, dara apoi cu multu mai multi urmatiloru nostri. Dupa o scurta precugetare unanimu s'au dechiaratu fiesce-carele, ca de óre-ce densii pâna in

dilele trecute nu au fostu liberi de a-si puté castigá realitáti nemiscatóre, respective pamenturi, asiá in naturale nu voru puté esí la nici unu scopu, dara sa se lase in voi'a membriloru sinodului, ca fia-care se contribuie atátu, cátu 'lu lasa inim'a si-lu ajuta putintia, inse in bani.

La acést'a stimatulu nostru parochu C. Prie, cá sa incuragieze pre adunanti, si cá cuvintele sale care au muiatu inimile poporéniloru sei spre scopulu menitu au premersu si cu esemplu laudabilu, ca numai decátu s'a apromisu a solví pentru inmultirea fondului cu 5 fl. v. a. pre fie-care anu ai funciunei sale de preotu si invetiatoriu. Luandu deci poporulu spre placuta sciintia faptulu acest'a marimimosu si demnu de amintitu. numai de cátu au urmatu inscriere fára esceptiune, incependu cu 2 fl. 1 fl. si cei mai sermani cu câte 50 cr. pre fie-care anu pâna voru trái si asiá dintre cincii-dieci familii 41 s'au inscristu ba unii au si solvitu sum'a apromisa, incátu s'au strinsu in momentu 27 fl. 60 cr. v. a. iéra restantia se va solví pâna in diu'a sántului Nicolau a. c.

Acést'a urmare deci neasteptata si negandita nu putemu a o pune sub obroc si a nu-i aduce nici un'a recunoscutia, atátu pentru membrii sinodului, cari au fostu intr'unu cugetu intr'o voia si mai intr'o putere, cátu si pentru desupomenitulu nostru parochu C. Prie care au urmatu proverbulu: „Verba movent exempla trabunt.“

Unu contribuentu.

Varietáti.

* * * (Adunarea scaunale) e conchiamata de nou pe 4 Novembre st. n. a. c. si va pertractá afara de obiectele cunoscute si alegerea a doi deputati la confluxu.

* * * Atentiune! Subscrisulu crede a face unu servitiu placutu dloru comerciantu romanu aducendu-le la cunoscintia: ca opidulu Teiusiu (Tövis) intre Alb'a-Iuli'a si Aiudu simte astadi o mare lipsa de unu comerciantu romanu, care sa ocupe locu aci si sa deschida o bacania (bolta) provediuta cu totu felulu de marfa pentru poporulu romanu ce se concentrédia aici (18 comune cu preste 20 mii locuitori) cari suntu siliti a cumperá cele trebuincióse dela 3 armeni, unu ovreu si unu magiaru cu totulu 5 negustori la numeru cari toti s'au ingrasiatu si inavutitu dela poporulu romanu ce se concentrédia aci. — Mare prospectu aci si pentru unu farmaceutu (apotecariu romanu) unu apotecariu — armenú se afla aci, care de 3 ani s'a inavutitu grodiavu cumperandu-si proprietate onesta. —

Subscrisulu la cei necunocuti pre aici la intrebare de ori ce specia: póte serví cu informatiuni recerute spre acestu scopu si da mána de ajutoriu spre a-si inchiriá localitate pentru bacania.

Stremtiu (Diod) p. n. Tövis 14/26 Oct. 1875. I. Popescu, preotulu.

* * * Bibliograficu. A esitu de subtipariu in tipografi'a erediloru lui Closius in Sabiu „Colindele Craciunului si ale Pasciloru séu productiuni cu cántece la nascerea si invierea Dlui n. I. Chsu, la care este adaasu si Colaciritulu séu Vornicitulu usitatu la nunte, adunate indreptate si intocmite de Petru Bancila. Pretiulu 25 cr.

* * * Cuventulu românú „Tata.“ — Cetimu in dreptulu: Estragemu din cursulu de filologia comparativa tie-nutu la facultatea pe litere si filosofia de D. B. Petriceicu-Hasdeu, urmatórele importante cunoscintie asupr'a cuventulu nostru tata:

„Cuventulu nostru tata, dicu unii, este inca o proba de latinitatea ro-

mâniloru, fiindu-ca si latinesce parintele se putea dice tat'a séu — ceea ce este totu un'a — *atta*. Se mai adauga ca spaniolii de asemenea numescu pre *tato* tait'a, pre frate *tata* si pre sora *ta'ta*; in dialectele italice moderne se regasesce cu acelasi sensu *tata* séu *atta*; in limb'a reto-romána din Elvetia tatu insemnédia pre bunicu si tat'a pre bunic'a, etc. Dara tóte aceste dovedescu ele óre latinismulu lui tata? Nu. La vecinii nostri slavi *tata* se chiéma tat'a, a cáruia sinonimu mai intrebuintiatu *oteti*, ruscesce *ateti*, serbesce *otati*, nu este iérasu de cátu unu diminutivu din prototipulu at'a séu at; la elini *tétt'a* si *att'a*: la vechii germani totu séu atto in dialectele celtice tatu si ai aite, etc. De aici se urmedie óre ca vorb'a aru fi genealogica, inse nu pentru latini in specia, ci pentru toti ario-europeii? Nici de cum.

„Nu ve vorbescu despre semiti si turani, la cari silabele tatu si atu ne paru cu acelasi sensu de paternitate, dara in privintia cáror'a somitátile linguistice de astadi banuescu din ce in ce mai multu o inrudire primordiala cu familia ario europea. Voi alergá la neamurile cele mai eterogene. Chinesesce tatalu se dice a-to; in limb'a japonésa totu. La triburile negriténe din Africa, vomu da la Congo preste tat'a si la Bongo preste tati. In Africa gasiti pretutindene pre „tat'a“: la Eschimosi — atat'a la messicani — tatli, in limbele moxa si sapibocana tat'a. Oratiunea dominicala la selbatecii paconchi se incepe cu cuvintele: ca-tatu, dintre cari ca insemnédia „nostru“ si tatu — „tata.“ Si románesce alaturi cu *tata* exist'a in vechime form'a tatu, conservata in diminutivulu tat-u-ca, in numele proprie Tat-ulu, Tat-in, etc, de cari ne isbimu mereu in crisóve si in nomenclatur'a tipografica. Mai credeti óre in latinismulu lui? Elu nu e latinu, dara nici ario-europeu, ci apartiene omenirei intregi. Romanii l'au adusu din Rom'a; fia! nu este nici-o proba contraria; este inse totu asiá de posibilu iérasu fára proba contraria, ca ei se 'lu fia capetatu dela daci; totu asiá de posibilu, cá se 'lu fia imprumutatu dela slavi séu dela altu cineva. Chiaru in centrulu Africee séu pre la capetulu lumei nóue, strebunii nostri aru fi pututu avé pre tata, fára totusi a purtá in vine o singura picatura de sánge latinu! Este o vorba antropologica.“

* * * Descoperire archeologica. — „Mesagerulu de Cronstadt“ anuncia ca, in tempulu recunóscerei de curendu operata in stepe de trupele sectiunei rusesci transcaspiene, s'au gasitu ruinele unui orasiu vechiu pre a cáruia esitentia nu o cunoscea nime-ne pána acum. Dupa cum se asigura, ruinele probéza ca orasiulu posedá o populatiune numerosa sedentara.

S'au gasitu mai multe minarete de architectura araba in fórté buna stare de conservare, gratia unei constructiuni fórté solida. Inscriptiunile ce se gasescu pre multe din aceste ruine au fostu copiate de oficierii colónei de expeditiune si au fostu supuse esaminárii orientalistiloru competenti.

Loculu orasiului necunoscutu pórtá urmele unui vastu sistemu de irigatiune, si se gasesce pána acum o apa escelenta de beutu. O traditiune conservata de Turcomani pretinde ca acea regiune a fostu alta data fórté fertila si spune ca erá udata de unu canalu ce aducea apele Atrecului.

* * * Sinistrelé maritime din Aug. 1875. — Sinistrelé maritime ce au; avutu locu in cursulu lunei Augustu 1875, cuprindendu vase de sub tóte pavilónele au fostu urmatóriele:

Corábii perdute 74, adeca: 47 anglese, 9 francese, 6 italiene, 3 olandese, 2 germáne, 2 norvegiane, 1 ame-

ricanu, 1 danesu, 1 spaniolu, 1 suedesu. In acestu numeru suntu cuprinse 3 corábii presupuse cá perdute din lipsa de noutáti despre ele.

Vapóre perdute 7, adeca: 5 anglese, 1 belgianu, 1 francesu. „V. Cov.“

Nr. 403/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei gr. or. de a III clasa Gainariu in protopopiatulu Noerichiu Cincu-mere, la intielesulu ordinului consistoriale din 11 Septembrie a. c. Nr. 2665 se escrie prin acést'a concursu pâna la 30 Octobré a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica de 3 jug. 150 □ pamentu aretoriu si de fenatiu, lánga care si proventulu din cimenteriu, si lemnele trebuincióse de focu.

2. Dela 40 familii o jumetate ferdela de cucuruza sfermitu, si câte o di de lucru.

3. Totu dela 40 familii stola statorita de sinodulu protopopescu in anulu 1871.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si adresá petitiunile loru pâna la terminulu indicatu la subscrisulu.

Noerichiu 1 Octomvrie 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu

G. Maieru,

(1—3)

adm protop.

Nr. 397/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei gr. or. de a III-a clasa Siorsiu in protopopiatulu Noerichiu — Cincu-mere, la intielesulu ordinului consistoriale din 11 Septembrie a. c. Nr. 2624 se escrie prin acést'a concursu pâna la 30 Oct. a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica de 10 jug. 707 □ si lemnele trebuincióse de focu.

2. Dela 50 familii câte o ferdela de cucuruza sfarmitu. —

3. Dela 65 familii stola statorita de sinodulu ppescu in an. 1871.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si adresá petitiunile loru in sensulu statut. org. pâna la terminulu indicatu la subscrisulu.

Noerichiu in 1 Oct. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,

(2—3)

adm. ppescu.

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca la scóla confessionale gr. or. din Ungr'a protopopiatulu Cohalmului Rupei se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pâna la 28 Octobré a. c.

Emolumentele suntu: 80 fl. v. a. quartiru liberu si lemne focale de ajunsu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune, se binevoiesca a-si asterne petitiunile loru bine instruate la subscrisulu pâna la terminulu susu insemnatu. Ungr'a in 28 Sept. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu si inspectorele districtualu de scóle.

Sofroniu Rosic'a,

parochu gr. or.

(1—3)

Concursu.

In urm'a ordinatiunei prea Venerabilulu Consistoriu arhidieceasanu, de sub nr. 2501 ex a. c. Concursulu publicatu in nrii 39, 40 si 41 ai „Telegrafulu Romanu“ — pentru ocuparea parochiei din Valea-Buldiului, se prolongesce inca pre o luna de dile, adeca pâna la finea lui Octobré a. c.

Abrudu in 28 Sept. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu

Ioanu Galilu

(2—3)

Prot. gr. or.